

การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561
(ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2563)

มาตรา 126

มาตรา 127

มาตรา 128

การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2563)

มาตรา 126

เป็นบทบัญญัติเพื่อป้องกันการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งมีที่มาจากการที่เจ้าพนักงานของรัฐได้รับมอบอำนาจจากรัฐให้มีความอำนาจในการอนุมัติ อนุญาต การให้สัมปทานและลงนามในสัญญาต่าง ๆ รวมถึงอำนาจในการกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบ หรือดำเนินคดี

ผู้ดำรงตำแหน่ง
ในองค์กรอิสระ

ผู้ดำรงตำแหน่ง
ทางการเมือง

นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สส. สว.

ผู้ดำรงตำแหน่ง
ระดับสูง

ผู้บริหารท้องถิ่น

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร นายกเมืองพัทยา
นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด
นายกเทศมนตรี นายกองค์การบริหารส่วนตำบล

ตำแหน่งของเจ้าพนักงานของรัฐที่ **ต้องห้าม!** ดำเนินกิจการตามที่กฎหมายกำหนด

และรวมถึงคู่สมรสด้วย เว้นแต่ คู่สมรสนั้นดำเนินการอยู่ก่อน
ที่เจ้าพนักงานของรัฐจะเข้าดำรงตำแหน่ง คู่สมรสยังรวมถึงผู้ซึ่ง
อยู่กันฉันสามีภรรยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรส ตามพฤติการณ์ ดังนี้

1 ได้ทำพิธีมงคลสมรสหรือพิธี
อื่นใดในทำนองเดียวกัน

2 มีสถานะเป็นสามีภรรยา กัน หรือ
มีพฤติการณ์เป็นที่รับรู้ของสังคม
ทั่วไป

3 ได้จดทะเบียนหย่าขาดจากกัน แต่ยังมี
พฤติการณ์เป็นที่รับรู้ทั่วไปว่ามี
สถานะเป็นสามีหรือภรรยา กัน

กิจการที่ **ต้องห้าม!** มีดังนี้

ห้าม!

เป็นผู้สัญญาหรือมีส่วนได้เสีย
ในสัญญาที่ทำกับหน่วยงาน
ของรัฐที่ตนปฏิบัติหน้าที่

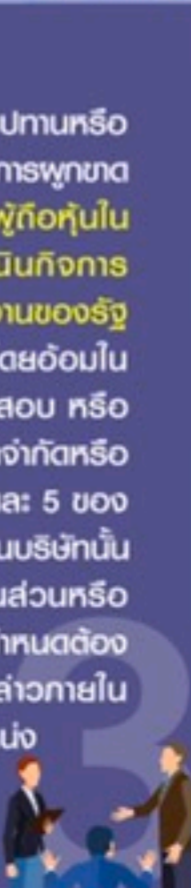
ห้าม!

เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นใน
ห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่เข้า
เป็นผู้สัญญากับหน่วยงาน
ของรัฐที่ตนปฏิบัติหน้าที่

ห้าม!

รับสัมปทานหรือคดโกงไว้ซึ่งสัมปทานหรือ
เข้าเป็นผู้สัญญาอันมีลักษณะเป็นการผูกขาด
ตัดตอนหรือเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นใน
ห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่ดำเนินการ
ดังกล่าวในฐานะที่เป็นเจ้าพนักงานของรัฐ
ซึ่งมีอำนาจ ไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อมใน
การกำกับดูแล ควบคุม ตรวจสอบ หรือ
ดำเนินคดีเว้นแต่ถือหุ้นในบริษัทจำกัดหรือ
บริษัทมหาชนจำกัด ไม่เกินร้อยละ 5 ของ
จำนวนหุ้นทั้งหมดที่จำหน่ายได้ในบริษัทนั้น
หากเจ้าพนักงานของรัฐเป็นหุ้นส่วนหรือ
ผู้ถือหุ้นเกินจำนวนที่กฎหมายกำหนดต้อง
ดำเนินการให้มีลักษณะดังกล่าวภายใน
30 วันนับแต่วันที่เข้าดำรงตำแหน่ง

ห้าม!

เข้าไปมีส่วนได้เสียในฐานะเป็นกรรมการ
ที่ปรึกษา ตัวแทนพนักงานหรือลูกจ้าง
ในธุรกิจของเอกชน ซึ่งอยู่ภายใต้การ
กำกับ ดูแล ควบคุม หรือตรวจสอบของ
หน่วยงานของรัฐที่เจ้าพนักงานของรัฐ
ผู้นั้นสังกัดหรือปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งโดยสภาพ
ของผลประโยชน์ของธุรกิจของเอกชน
นั้น อาจขัดหรือแย้งต่อประโยชน์ส่วนรวม
หรือประโยชน์ทางราชการ หรือกระทบ
ต่อความมีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของ
เจ้าพนักงานของรัฐผู้นั้น

การกระทำที่ฝ่าฝืนมาตรา 126 มีโทษทางอาญา จำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 60,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2563)

มาตรา 127

เป็นบทบัญญัติห้ามเจ้าพนักงานของรัฐตามที่กฎหมายกำหนดเป็นกรรมการ ที่ปรึกษา ตัวแทน พนักงาน หรือลูกจ้างในธุรกิจของเอกชนภายใน 2 ปี นับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

ตำแหน่งของเจ้าพนักงานของรัฐที่ **ต้องห้าม!** ดำเนินกิจการตามมาตรา 127

ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ

ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง

ห้าม! เจ้าพนักงานของรัฐ

เข้าไปมีส่วนได้เสียในฐานะเป็น กรรมการ ที่ปรึกษา ตัวแทน พนักงาน หรือลูกจ้างในธุรกิจของเอกชนภายใน 2 ปี นับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับ ดูแล ควบคุม หรือตรวจสอบของหน่วยงานของรัฐที่เจ้าพนักงานของรัฐผู้นั้นสังกัดหรือ ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็นเจ้าพนักงานของรัฐ

ซึ่งโดยสภาพของผลประโยชน์ของธุรกิจของเอกชนนั้น อาจขัดหรือ แย้งต่อประโยชน์ส่วนรวมหรือประโยชน์ทางราชการหรือกระทบต่อความมีอิสระ ในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานของรัฐผู้นั้น

การกระทำที่ฝ่าฝืนมาตรา 127 ระวังโทษ จำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2563)

มาตรา 128

เป็นบทบัญญัติ ห้ามไม่ให้เจ้าพนักงานของรัฐรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้ เพื่อไม่ให้เกิดการรับทรัพย์สินดังกล่าวจากบุคคลในโอกาสต่าง ๆ มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งของการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม

ห้ามเจ้าพนักงานของรัฐทุกตำแหน่ง และผู้ที่พ้นจากการเป็นเจ้าพนักงานของรัฐมาแล้วยังไม่ถึง 2 ปี ห้ามรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้ ประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้ หมายถึง สิ่งที่มีมูลค่า ได้แก่ การลดราคา การรับความบันเทิง การรับบริการ การรับการฝึกอบรม หรือสิ่งอื่นใดในลักษณะเดียวกัน

ข้อยกเว้น

เจ้าพนักงานของรัฐสามารถรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดได้ในกรณี ดังนี้

1

เป็นการรับที่มีกฎหมายอนุญาตให้รับได้ เช่น เงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง เบี้ยเลี้ยงไปราชการ เงินปันผลสหกรณ์

2

เป็นการรับจากบุพการี ผู้สืบสันดาน หรือญาติ โดยจะต้องเป็นการให้ตามประเพณี หรือตามธรรมเนียมฐานะของผู้นั้น

3

เป็นการรับโดยธรรมจรรยา คือ การรับจากบุคคลที่ให้กับในโอกาสเทศกาลหรือวันสำคัญ รวมถึงการแสดงความยินดี การแสดงความขอบคุณ การต้อนรับ การแสดงความเสียใจ หรือการให้ตามมารยาทที่ถือปฏิบัติกันในสังคม ตามหลักเกณฑ์ดังนี้

3.1 เป็นการรับจากการให้แก่บุคคลทั่วไป โดยไม่เจาะจงผู้รับ เช่น การจับฉลาก

3.2 เป็นการรับจากผู้ซึ่งมิใช่ญาติที่มีราคาหรือมูลค่าในการรับจากแต่ละบุคคล แต่ละโอกาสไม่เกิน 3,000 บาท หากมีการรับทรัพย์สินเกิน 3,000 บาท โดยมีความจำเป็นอย่างยั้งที่ต้องรับไว้เพื่อเป็นการรักษาไมตรี มิตรภาพหรือความสัมพันธ์อันดี จะต้องดำเนินการดังนี้

ต้องแจ้งรายละเอียด ตามแบบฟอร์มที่กำหนด ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับทรัพย์สินต่อผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนแล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณา หากมีคำวินิจฉัยว่าให้ส่งคืนทรัพย์สิน ต้องส่งคืนโดยทันทีหรือหากไม่สามารถคืนได้ ให้ส่งมอบเป็นสิทธิของหน่วยงานโดยเร็ว

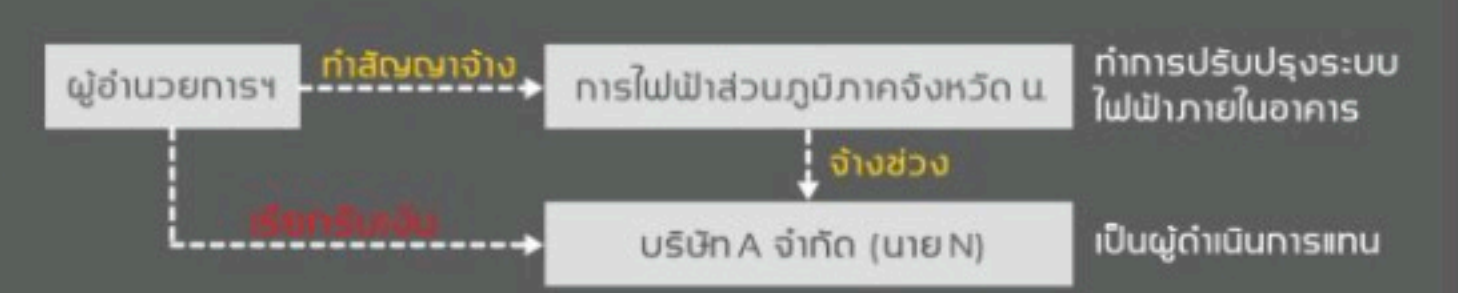
หากมีการกระทำที่ฝ่าฝืนมาตรา 128 มีโทษทางอาญา จำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 60,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

การรับทรัพย์สิน ต่างกัน กับ **การรับสินบน** อย่างไร ?

คดีตัวอย่าง :: คดีหมายเลขแดงที่ 695/2561

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแห่งหนึ่ง ได้รับมอบอำนาจจากเลขาธิการ สพฐ. มีอำนาจในการจัดซื้อจัดจ้าง มีหน้าที่ควบคุมงานและการเบิกจ่ายเงินให้แก่ผู้รับจ้าง

ผู้อำนวยการฯ ได้เรียกเก็บเงินจากนาย N โดยอ้างว่าการติดตั้งระบบไฟฟ้าภายในอาคาร มีค่าใช้จ่ายในการดูแลเจ้าหน้าที่หลายฝ่าย โดยเรียกเก็บเงิน 2 ครั้ง ดังนี้

- ▶ ให้โอนเงินเข้าบัญชีของบุตรสาว จำนวน **20,000** บาท เนื่องจากบุตรสาวกำลังจะเปิดเทอม
- ▶ ได้เรียกเก็บเงิน จำนวน **40,000** บาท เนื่องจากตนเองไม่มีค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปศึกษาทำงานที่ต่างประเทศ

ผลตามคำพิพากษา

ผู้อำนวยการฯ ซึ่งเป็นเจ้าพนักงานของรัฐ เรียก รับทรัพย์สินสำหรับตนเองหรือผู้อื่น เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการในตำแหน่งไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่ มีความผิดตาม ป.อาญา มาตรา 149 และ พ.ร.บ. ป.ป.ช. มาตรา 103 วรรคหนึ่ง, มาตรา 122 วรรคหนึ่ง ศาลพิพากษาลงโทษจำคุก 10 ปี ปัจจุบันคือ มาตรา 128

